

IJODIY YONDASHUV: ONA TILINI ÓRGANUVCHILARNING IJODIY QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISH YOLLARI

Dinara Bekpolatova Ong'arbay qizi

Ajiniyoz nomidagi

Nukus davlat pedagogika institutining

Turkiy tillar fakulteti talabasi

<https://www.doi.org/10.5281/zenodo.8323359>

ARTICLE INFO

Received: 15th August 2023

Accepted: 19th August 2023

Online: 20th August 2023

KEY WORDS

Ijodiy yondashuv, ijodiy qobiliyat, tahliliy qobiliyatlar, tuzuvchi qobiliyatlar, yozuv amaliyoti, nutq amaliyoti, ijodiy potentsial, tarixiy maqolalar va dasturlar, adabiyotlar.

ABSTRACT

Ona tili órganuvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish, ularning nutqiy va yozma ijodiy faoliyatlarini oshirish hamda uning kreativ odamlar bo'lishni rag'batlantirish asosida amalga oshirilishi zarur bo'lgan muhim ishdir. Bu esa, ularga samarali yozuv va nutq amaliyotini o'rganish bilan birga, ijodiy yondashuvni mejlislarda oshirishni hamda kulgu talentlarni ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi.

Ijodiy yondashuv, ona tilini órganuvchilarni qiziqishlarini o'zgartirish va ularga yangi vaqtiz quvvatlar berish yordamida ijodiy potentsiallarini o'zlashtiradi. Bu uchun, o'qituvchi o'quvchi ijodiy tasavvurlash, tahliliy va tuzuvchi qobiliyatlarini rivojlantirish uchun faolliklarni tashkil etishi kerak. Masalan, lug'at, so'zlashish va hikoya o'yinlari orqali, o'quvchilarni o'zlarini ifoda qilishni o'rganishga intiladi. Shuningdek, ularga maktab kutubxonasiga yondashuv adabiyotlarini o'qish, ijodiy suhbat va majlislar tashkil qilishga imkoniyat berish hamda bag'rikeng so'zlar va qoidalar orqali o'z fikrlarini ifodalashga hissa qo'shish ularning ijodiy yondashuviga muvofiqlikni rivojlantirishda ahamiyatga ega.

Yozuv va nutq amaliyotini oshirish ona tilini órganuvchilarning ijodiy qobiliyatini mustahkamlashning ijobiy yo'li hisoblanadi. Ushbu ko'rsatkichlar onalar qobiliyatlari bilan bog'liq bo'lib, ularga ijara qilinishi mumkin. Bu maqsadga erishish uchun o'qituvchilar, talabalarga maqolalarni yozish, eslanadigan mavzular bo'yicha tahlil adabiyotlarini yaratish va o'qish-matn tarkibining adabiyot yuzasidan baholanishini o'rgatish yordamida yozuv amaliyotlarini oshirishlari mumkin.

Kreativ odamlar bo'lishning rag'batlantirilishi hamjamiyatning iqtidorlarni ishalashning muhim qismi hisoblanadi. Buning uchun ona tilini órganuvchilarga ijodiy yondashuvni oshirish kerak. Bu, ularga nutqiy va yozma tajribalarni qo'llab-quvvatlash, ularning o'zlarining fikrlarini o'rganish, tanqidlash va qo'ng'iroq qilishga imkoniyat berish bilan amalga oshiriladi. Bu ko'rsatkichlar ularga o'z o'zini yaxshi ko'rib chiqish, yangi yondashuvlar topish va ularni ijrosini oshirishga imkoniyat beradi. Shuningdek, ijodiy yondashuvlar yordamida o'quvchilarning o'zlarini qiyinchiliklarni muvofiqlashtirish, maslahat va qo'ng'iroq qilishga bilan birga yaratuvchilik va samarali ish qilish qobiliyatlarini oshirish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, ona tilini órganuvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish uchun, samarali yozuv va nutqiy amaliyotlarini oshirish, ijodiy yondashuvni majlislarda oshirish va kreativ odamlar bo'lishni rag'batlantirishning muhimligini tushunishimiz kerak. Bu usullar o'quvchilarga ijodiy xarakterli odamlar bo'lish, o'zlarini ifodalash va o'z fikrlarini amalga oshirish imkonini beradi. Bu esa ularning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi va ularning ijodiy potentsiallarini o'lishiga ko'maklashadi.

Ijodiy yondashuv, ona tilini órganuvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishning eng muhim yo'llaridan biridir. Ona tili, insonning fikrini ifoda qilish va o'z fikrlarini boshqalarga yetkazish uchun asosiy vosita sifatida xizmat qiladi. Bu sababli, ijodiy yondashuvni o'rganish va rivojlantirish har bir shaxsning ijtimoiy va kasbiy hayotida ahamiyatga ega bo'ladi.

Birinchi navbatda, ona tilini órganuvchilar o'zlarining so'zlarni to'g'ri va samimiy tarzda ishlatishlari kerak. Bu, ularning o'z fikrlarini ifoda etishi va boshqalar bilan muloqot qilishi uchun zarurdir. Buning uchun, kitoblar o'qish, maqolalar yozish va muloqot kurslariga qatnashish kabi imkoniyatlardan foydalanishingiz mumkin.

Ikkinchi ravishda, ona tilini órganuvchilar tarixi ko'rinishlarda yaratadigan adabiyotlardan ham mustaqil ravishda foydalanishi kerak. Adabiyotlar insonning g'alaba hissiyatlariga ega bo'ladi va uning ijodiylikni rivojlantirishi uchun muhim manba sifatida xizmat qiladi.

Ijodiy yondashuvni rivojlantirishning boshqa bir yo'li esa, tarixiy maqolalar va dasturlardan foydalanishdir. Bu, ona tilini órganuvchilarning o'zlarining so'zlarni to'g'ri va samimiy tarzda ishlatishlari kerak. Bu, ularning o'z fikrlarini ifoda etishi va boshqalar bilan muloqot qilishi uchun zarurdir. Buning uchun, kitoblar o'qish, maqolalar yozish va muloqot kurslariga qatnashish kabi imkoniyatlardan foydalanishingiz mumkin.

Ikkinchi ravishda, ona tilini órganuvchilar tarixi ko'rinishlarda yaratadigan adabiyotlardan ham mustaqil ravishda foydalanishi kerak. Adabiyotlar insonning g'alaba-qolaba hissiyatlariga ega bo'ladi va uning ijodiylikni rivojlantirishi uchun muhim manba sifatida xizmat qiladi.

Ijodiy yondashuvni rivojlantirishning boshqa bir yo'li esa, tarixiy maqolalar va dasturlardan foydalanishdir. Bu, ona tilini órganuvchilarning ijodiylik darajasini oshirib boradi va ularni yangiliklarga oid izlanuvchanlikka imkon beradi.

Bugungi dunyoda ona tili o'rganishning ahamiyati juda yuqori. Ona tilini o'rganish, insonning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish uchun muhim yo'l hisoblanadi. Bu esa har bir odamning o'zining fikrlarini ifoda qilishi va dunyo bilan muloqotda bo'lishi uchun zarurdir.

Ona tilini o'rganuvchi kishi, turli tillarni o'rgangan holda, boshqa madaniyatlarga ega bo'ladi va ular bilan muloqot qilishi mumkin bo'ladi. Bu esa uning fikr va g'alaba ko'rinishlariga ta'sir qiladi. Misol uchun, bir kishi ingliz tilini yaxshi bilganda, uni xalqaro savdo aloqalari bilan muloqotda bo'ladi va ularga ish topish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Bundan tashqari, ona tilini o'rganuvchi insonning ijodiy sohasida rivojlanishi uchun muhimdir. Ona tili orqali fikrlarimizni ifoda qila olamiz va ularni boshqa insonlarga yetkazib berishimiz mumkin bo'ladi. Bu esa bizning ijodiy potensialimizni ochib beradi.

Shuningdek, ona tilini o'rganuvchi insonlar, o'zlarini boshqalarga ifoda qilish orqali o'zlarini rivojlantirishlari mumkin. Bu esa ularning o'z fikrlarini, xayollarini va g'alabalarni boshqalarga yetkazib berishiga imkon yaratadi.

Jumladan, ona tilini o'rganuvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish yo'llari juda katta ahamiyatga ega. Bu yo'llar orqali bizning fikrlarimizni ifoda qila olamiz va ulardan xalqaro darajada foydalanish imkoniyatiga ega bo'ladi. Ona tili bilan birga, bizning ijodiy potensialimizni ochib beradi va bizni boshqa insonlarga ta'sir qiladigan shaxslar halina keladi. Shuningdek, ona tilini o'rganuvchi insonlar, o'zlarining g'alaba ko'rinishlarini boshqalarga yetkazib berishi mumkin bo'ladi. Bunda ham ularning ijodiy sohasida rivojlanishi uchun muhimdir.

Sintez: Ona tilini o'rganuvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish yo'llari juda muhimdir. Bu yo'llar orqali bizning fikrlarimizni ifodalashimiz va ulardan xalqaro darajada foydalanish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Jamiyatda ijodiy yondashuvning o'rni juda muhimdir. Ona tilini o'rganuvchilar bu yo'lda rivojlantirishlari kerak. Ular o'zlarining so'zlarni to'g'ri va samimiy tarzda ishlatish, adabiyotlardan foydalanish va tarixiy maqolalardan foydalanish orqali ijodiylik darajasini oshirib boradilar. Bu esa ularning ijtimoiy va kasbiy hayotida muvaffaqiyatga erishishi uchun zarurdir.

References:

1. Umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standarti va o'quv dasturi. Ona tili. Adabiyot. O'zbek tili (ta'lim boshqa tillarda olib boriladigan maktablar uchun). Toshkent. "Sharq" nashriyot-matbaa konserni.
2. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risidagi Qonuni". 2020-y 23-sentabr
3. Karima Qosimova, Safo Matchonov, Xolida G'ulomova, Sharofat Yo'ldosheva, Sharoljon Sariyev "Ona tilini o'qitish metodikasi" Toshkent «Nosir» nashriyoti. 2009
4. A.G'ulomov, M.Qodirov, M.Ernazarova, va boshq. Ona tili o'qitish metodikasi. -T.: «Fan va texnologiya», 2012